

List za koristi delav-
skega ljudstva. Delav-
ci so opravičeni do
večja kar proizvedejo.

This paper is devoted
to the interests of the
working class. Work-
ers are entitled to all
what they produce.

PAZITE!

Na številko v oklepaju-
ki se nahaja poleg va-
šega naslova, prilep-
ite spodaj ali na ovitku. Ako (321)
je številka
tedaj var: s prihodnjo
številko našega lista po-
dele naročnina. Prosi-
mo, ponovite je takoj.

Magnatje bakra krvoločni nasilniki!

Kapitalisti so sklenili, da postavijo kanone na vlake, v katerih vozijo skebe. Z nasiljem hočejo učiniti stavko. Dinamit na železnici - star kapitalistični trik!

Houghton, Mich., 26. okt. — Družbe bakra so sklenile, da bodo odslej vozile skebe na oboroženih vlakih. Vsak osebni vlak, na katerih bodo skebe, bo imel po eno "flat-karo" ali vagon z enim podom, na katerim bo pri-
trjena strojna puška. Ta puška se lahko suče na vse strani, tako da bo lahko sipala smrtonosne krogle na stavarje, kadarkoli se bo poljubilo najetim barabam, ki bodo spremljale vlak. Povod za ta razbojniški načrt je dal kapitalistom dogodek, kateri se je pripetil predzadnjo soboto na železniški progi blizu Copper City v Keweenaw County, ko je eksplodiral dinamit in razdelal železniški tir. Rastrelba se je izvršila ravno v trenutku, ko se je približal vlak naložen s skebi. Strojvodja je slučajno (1) pogledal skozi okno in zagledal kadečo se špago na tiru. Naglo je ustavil vlak in eksplozija ni stori-
la nikomur nič zalega.

Ta dogodek da marsikaj misli-
ti. Da je bil strojvodja tako pa-
zljiv, da je že od daleč zagledal
vzgalno nit — je več kakor čud-
no. Kaj pa če bi strojvodja že
v — naprej vedel, da bo na tiru
zapaljen dinamit? Kdor pozna
zgodovino stavke v Cripple Cree-
ku, Colo., temu bo cela stvar te-
koj jasna. Znano je, da so ob ča-
su omenjene stavke kapitalisti
najeli detektive, ki so pulili že-
blje na tirih in zbrajali tračnice,
tako da je moral vlak skoci-
ti iz tira čim je prišel na lice
mesta. Toda nesreče ni bilo no-
bene, kajti v vsakem takem slu-
čaju je bil strojvodja obveščen,
kjer je "nevarnost" na kar so de-
tektivi stavarje zarote. Zgodo-
vina se pa rada ponavlja in do-
godek pri Copper City je čisto
lahko nadaljevanje kapitalistič-
nih hudodelcev v Coloradu. Za
denar se vse naredi. Družbe ima-
jo dovolj denarja — ne za po-
višanje plače rudarjem, temveč
v zločinske svrhe, kjer se nastal-
ja past stavarjem in kadar je
treba "tehtnega poudarka" za kr-
vavo nasilje proti zavednim de-
lavcem. Lopovski kralji bakra
so zmogljivi vseh zločinov in njim
ni treba niti s prstom geniti. Iz-
mečkov človeštva je dovolj, ki
drage volje za par desetakov iz-
vrše vsako hudodelstvo; smrt ne-
dolžnih ljudi jim je mala stvar.
Videli bomo, ako so bo lopov-
stvo tukajšnjih kapitalistov po-
srečilo kakor se je, kapitalistom
v Coloradu.

Calumet, Mich., 21. okt. —
Tukajšnji trgovski klub, kateri
je počastil javnost bakrega o-
krožja z nekakim "nepriustran-
skim" poročilo o "preiskavi"
stavke, si je s tem poročilom dal
spridevalo krasne pasje pokor-
ščine napram baronom bakra.
Marsikdo bi rekel, da številke ne
lažejo, toda kadar lažniki števi-
lijo, tedaj ni tudi številkam ve-
rjeti. Trgovci, ki hočejo biti pre-
stavniki "tretje stranke" t. j.
nevtralnega prebivalstva — ka-
terega pa v resnici nikjer ni, kaj-
ti vsakdo je s stavarji ali proti
njim — se pošteno trudijo, da bi
kolikor mogoče visoko povzdigi-
li Calumet and Hecla Co. in ko-
likor mogoče potlačili Western
Federation of Miners. Boljših
trobil si kralji bakra pač niso
mogli dobiti kakor so naši trgo-
vci organizirani v "Commercial
Clubu." Trgovci stojijo na stali-
šču, da dividende morajo biti naj-
prvo, potem šele pridejo v poštev
plače rudarjem in delavne ure.
Zato se pa elasi njih zaključek,
da o priznanju unije ne more bi-
ti govora. Kajpak — organizirani

delavci niso v navadi, da bi liza-
li škornje bossom in drugim vi-
sokim podrepanim carja Me-
Naughtona! Trgovci bi radi dis-
kreditirali W. F. of M. s tem, da
navajajo v poročilu "krvavo zgo-
dovino" iste ob času štrajka v
Coeur d'Alene, Colo., leta 1894.
V omenjenem letu sploh ni bilo
stavke v dotičnem kraju. Dotič-
ni boj je bil l. 1892 med opera-
torji in krajevnimi unijami. W.
F. of M. se je pa organizirala l.
1893. Dalje lažejo trgovci o šte-
vilkah glede stroškov produkcije.
Ako bi bili oni vestni in bi
računali stroške proizvodnje od
funt, ne pa od tone, potem bi i-
meli resnični rezultat, da je pro-
dukcija michiganskega bakra ce-
nejša kakor pa produkcija v Mon-
tani. In dobra dela družbe! Vse
"dobrote", ki jih je storila Calu-
met & Hecla Co. svojim delav-
cem naj se pimerjajo z dobič-
kom, katerega je družba izpreka-
la iz beraških plač in dolgih de-
lavnikov in vsak pameten človek
bo videl, da so tiste toliko hvali-
sane "dobrote" prokleto slabo
nadomestilo za vnebovpijoče kriv-
vice, ki so godijo delavcem.

Western Federation of Miners
je vporabila vsa zakonita sred-
stva, da čestno konča stavko, ki
naj prinese rudarjem vsestranski
poboljšek, a občinstvu pa mir. A-
ko bi bilo v tem okrožju saj ne-
koliko značajnih in resnomisle-
čnih državljanov izven delavstva, ki
bi ne stali pod železno vladno ru-
dniških managerjev in ki bi po-
kazali javnosti resnično situacijo
od strani rudarjev — ki ne bi
samo podpisali to, kar spišejo
rudniški bossje — bila bi stav-
ka že davno končana. Western
Federation of Miners je že pred
več tedni pristala v svoji ponud-
bi za spravo na to, da umakne
zahtevo glede priznanja, če se ze-
dinijo družbe v tem, da se vse
ostale zahteve rudarjev predlože
razsodilcu. Mi smo bili zato, da
taojnik zveznega oddelka za delo
imenuje predsednika razsodnikov
in bili smo tudi zato, da predse-
dnika imenuje sam predsednik Ze-
dinenih držav. Ali so se družbe
zmenile za to našo ponudbo? Ni!
Vprašamo vsakega razsodnega
človeka, ali unija ne postopa pra-
vično in pošteno? Kdo je napri-
til prebivalstvu bakrega okro-
žja breme velikanskih stroškov in
anarhističnih razmer? Kdo je po-
klial semkaj profesionalne pre-
tepače in mornilec? Ali niso ka-
pitalisti?

Trgovski klub dalje omenja,
da so družbe voljne dati osemurni
delavnik s 1. januarjem 1914. Ali
ni to dokaz, da je bila ta naša
zahteva opravičena? Ali bi bile
družbe privolile v kaj takega, če
bi ne bila unija prva sprožila to
zahtevo in jo podrli s stavko? Operatorji so poslali svoje agen-
te na farme za dobavo skebov, ka-
terim so jamčili za tremarsko de-
lo ne manj kot \$2.75 dnevno. To
je samo 25 centov manj od naše
zahteve za minimalno dnevno
plačo. Zopet dokaz, da je bila u-
nija opravičena zahtevati tri do-
larje. Ako kaj takega obljublja
družbe potem trgovcev, zakaj ni-
so predložile teh koncesij narav-
nost rudarjem ali zastopnikom ru-
darjev takoj prvi teden stavke
in boj bi bil že davno končan? Tu se vidi vsa aroganca, in lo-
povščina magnatov bakra. Toda
zavedni rudarji so jih spoznali in
računati morajo z njimi, preden
računajo s kom drugim.

Čikaške unije na pomoč.
Čikaška delavska zveza je na
svoji redni seji predzadnjo ne-
deljo soglasno sklenila po svojih

delegatih, da se naloži tedenski
assessment 10 centov na člana v
prilog stavarjočim rudarjem v
Michiganu. Čikaška delavska
zveza šteje približno 250.000 čla-
nov.

'GLASNIK' POKAZAL PRAVO LICE!

Končno je moral skebski listič
"Glasnik" v Calumetu, Mich.,
zaginati proč sleparsko krinko in
pokazati se v pravi luči kakršen
je. Povedati je moral končno, da
je v službi rudniških magnatov,
da je navadno trobilo, na katere-
ga gode po slovensko car Me-
Naughton in njegova tolovajska
banda.

Bil je skrajni čas. Norčevanje
iz zavednih rudarjev v podobi hi-
navskega dobrinjanja in nesolici-
tiranega kvasljanja delavskih vo-
diteljev — Mitchell, Moyer itd. —
so že presedali Luken in ostalim
podrepanim Me Naughtona...
Zapel je telefon... In skeb-u-
rednik je slišal zapovedujoči glas:
"Halo ti klada uredniška! Daj,
neha, neha enkrat s temi beda-
stočami, pa daj štrajkarjem po-
pra, da bodo znali, kdo smo mi!
Ali ne bereš "Mining Gazette" in
druga naša glasila? Čemu te pa
inače? Alo! Vzemimo pero in pi-
ši, kar ti narekujem:

"Kdor je mislil dosedaj, da se bo
stavka končala mirnim potom v sp-
razumevanju obeh si nasprotnih
strank, se je zelo dočela zmotiti...
Štrajk se nadaljuje z vsemi dovolje-
nimi ali nedovoljenimi sredstvi.
Med nedovoljena sredstva spadajo
napadi na delavce in slučajno kak
poizkus, razstreliti s dinamitom ž-
elezniško progo... O sredstvih, ki je
treba uporabljati za dosego svojih
namenov, so različno na mnenju. Ne-
kateri trdijo, da se mora to doseči s
nasiljem... Nasilstvo trdi oni, ki
ne priznavajo vobče nobene redne
vlade, katerim je brezvladje ali a-
narchizem povod, da ribarijo v mot-
nem in potem, ko so dobili svoj plen,
zginejo s pozorišča ter se prikažejo
daleč kje pod drugim imeni, da u-
živajo tam od preslepljenih delavcev
ugrabljeni denar... Moje se urača-
lo na delo, ker uvidevajo, da je bo-
lje delati, nego biti odvisnim od ne-
gotove podpore... Delati moraš. Od-
kod boš vzel denar, da se preživiš
in pomeš nekaj dolarjev na ban-
ko, ako ne boš delal?... Zaradi te-
ga se vas pa napada povsodi, vas
mojke, ki razumevate položaj ter de-
late neumorno, zaslužujete vsakih
stirinajst dni lepe novce — ključno
vam "skeb"... Da se pa naposled
dovrši cela komedija tega štrajka,
odpotovali so vsi glavni voditelji ne-
znano kam... Dejstvo pa stoji:
Stavka je saj dosedaj izgubljena in
sicer ne od strani naroda, ki je šel
in hodi slepo za njimi, on bi bil do-
bi bitko, poraz so zakrivali vodje
s svojimi prepotentnim obnašanjem,
s svojo samooblastjo, ki je zapeljala
revni narod naravnost v hudodel-
stvo... In sedaj se čuje, da bodo
rudniške družbe istirale ljudi iz hiš.
Kam tedaj? Kam bodo šli ti ljudje
s svojimi družinami. Ali bodo do-
bili kako odškodnino od svojih so-
drugov? Ne! Ker sodrugi so pijavke
na telesu njihovih privrženikov, bo-
gatijsko se na njihove stroške... Štrajk
se ne more nadaljevati, ker je izgub-
ljen. Ako kdo trdi drugače, sam
sebi laže v obraz..."

Tako! Ali si gotov? Prebe-
ri mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

Prebrani mi, da vidim, če je vse prav
po mojem diktatu. Dobro je...
Tako, vidiš, je treba zarobiti Av-
strijanecem, ki so na štrajku. V
bodoči številki bomo pa še bolj
pristinjili in omestili unijske vo-
ditelje z blatom. Lagati je treba,
da se vse kadi, morda bodo le
verjeli. Tako... Zvečer pa pridi
na "buz"... Kaj ti najbolj diši
(Nadaljevanje na 5. strani v 1.
koloni.)

IZ POLJA BOJA.

JUGOSLOVANSKIM DELAVCEM V AMERIKI.

Tri mesece je že od kar se je pričela borba med rudarji in rudni-
škimi družbami v severnem Michiganu. Pretekli so trije meseci, a de-
lavski razred tega okrožja zre danes, kakor nikdar poprej, s polnim
upanjem v bodočnost — na zmago.

Proti rudarjem stoji vojaštvo, importirani zločinci iz smetišč ve-
likih mest in sodna prepoved, s katero je delavcem odvzeto zadnje
pravo zajamčeno po ustavi države Michigan in po ustavi Zedi-
nenih držav.

Vsa izzivanja in zločini kompanijskih najemnikov, ki so jih izvr-
šili nad tukajšnjim delavskim narodom — niso prinesli cilja, za ka-
terim težijo tukajšnji delodajalci. Ravno nasprotno: rudarji so na-
pojeni s svežo močjo in in njihov trdni sklep je, boriti se, dokler ima-
jo kaj moči v sebi.

Ni nam treba naglašati, kakega pomena je naš boj za delavstvo
cele Amerike in še posebej za delavstvo tega okrožja. Malo je takih
ki tega ne vedo. Redki so tisti, ki se ne bi zavedali dejstva, da izguba
stavke pomeni, da se bodo morali rudarji podvreči ne samo staremu
tiranstvu, kakoršno je bilo pred stavko, temveč veliko večjemu in
hujšemu tiranstvu.

Rudarji so se odločili boriti do skrajnosti. Oni vrše svojo veliko
dolžnost kakor vojsčaki v tem velikem industrijskem konfliktu. Dali
tudi vi vršite vašo dolžnost? Vprašajte se delavci, Jugoslovani, ki ste
raztreseni po ameriškem kontinentu, vprašajte se: smo li izvršili naše
dolžnosti v tej junaški borbi michiganskih rudarjev?

Ako niste, zakaj ne? Boj tukajšnjih rudarjev je vaš boj. Njiho-
va zmaga bo vaša zmaga; njihov poraz bo vaš poraz. V tem boju so-
deluje okrog petnajst tisoč rudarjev (med katerimi je šest do sedem
tisoč Jugoslovancev) in okrog petdeset tisoč žensk in otrok. Vsi po-
trebujejo hrane, obleke, stanovanja in kuriva; vsi so odvisni od po-
pore, katerega se tedensko deli štrajkarjem, da zamorejo vzdržati sebe
in rodbino.

Predstavite si ogromni delavsko armado z rodbinami do petin-
šestdeset tisoč oseb — in predstavite si ogromne stroške, ki so potreb-
ni za nadaljevanje boja: Predstavite si to in vprašajte se še enkrat:
dali smo storili našo dolžnost?

Mi se sedaj nahajamo na predvečer krute michiganske zime,
katera je že prišla. Za teden ali dva bril bo po calumetskih ulicah
ostri severni veter pomešan s snegom in tudi najtoplejša kuhovina
ne bo človeka obvarovala silnega mraza. Predstavite si, v kakem po-
ločaju se bodo nahajali tukajšnji stavarji in njihove družine! Ali
zamore biti nekaj bolj hudodelskega kakor je na eni strani oholi de-
lodajalec s svojimi rablji, kateri je vedno pripravljen, da zagradi pre-
magane bojovnike — a na drugi strani pa zima in glad, na koja dva
brutalni delodajalci najbolj računajo?

Ali bodo jugoslovanski delavci in delavci drugih narodnosti do-
volili, da v tem boju padejo rudarji — poraženi od gladi in zime? Ali
bodo delavci dovolili, da bodo morale matere stavarjskih otrok
gledati, kako deca trpijo vse strahote in grozote, ki dostikrat sledijo
takim konfliktom med delom in kapitalom?

Na vas je ležee, delavci, da odgovorite na to. Na vas je ležee,
da odgovorite s takim glasom, da ga bodo slišali in razumeli tudi tiran-
ski delodajalci na svojih visokih tronih.

Vtrgajte si samo nekoliko čaš piva na teden; vtrgajte si samo
eno nepotrebno zabavo in dovolj bote žrtvovali za ta boj. To je vse,
kar se mora zahtevati od posameznega delavca izven tega boja. Do-
prinesite to za vas majhno žrtev, ki pa je velike važnosti za štrajka-
rje, na delavski žrtvenik in storili ste vašo dolžnost.

Na delo jugoslovanski delavci od Atlantika do Pacifika! Poka-
žite, da ste zavedni svojega razreda. Pokažite, da je naš boj tudi vaš
boj!

Izvolite odbor iz nekoliko oseb v vsakem mestu. Ta odbor naj obiš-
če vsako delavsko hišo in apelira naj na vsakega delavca za prispev-
ke. Vsak naj pomaga kolikor more. Storit tako vsak mesec naj-
manj enkrat — kakor delajo tudi druge narodnosti — in dvoma ni,
da bote nekega dne z nami vred slavili dan zmage — dan zmage nad
kapitalizmom, dan zmage nad tiranstvom in krivico!

Vsi denarni prispevki naj se pošiljajo na: Ernest Mills, 605 Rail-
road Bldg., Denver, Colo.

Za štrajkarje v severnem Michiganu:
Tomislav Strizich, organizator W. F. of M.,
Janko Terzich, član eksekutive W. F. of M.

VAŽEN AMENDEMENT.

Pittsburgh, Pa., 18. okt. — Med
konstitucionalnimi amendementi,
o katerih bodo odločevali volilci
Pennsylvanije pri novembrskih
lovitvah, se bo nahajal tudi zna-
ni amendement — osemurni dnev-
nik.

Ta dovoljuje zakonodajstvu,
natanko določiti delavne ure in
razmere za vse moše in žene, ki
so vpisani pri državnem in mu-
nicipalnem delu.

Zdaj se zakonodajstvu ne do-
voljuje postaviti kake postave,
ki bi se nanašale na delavne ure.

Ze omenjeni amendement je
bil sprejet od zakonodajnih zbor-
nie v letu 1911 in 1913. Zdaj ima-
mo množico državnih postav in
mestnih odredb, ki strme po eta-
bliranju dnevnega delavnega ča-
sa, pa zagotovljeno je, da se ne
bodo mogle obdržati, ker ustava
ne autorizira takih odredb.

Amendement ima podeliti os-
emurno delavnik pri vseh kontrak-
torjih, ki delajo za državne šole
ali imajo opraviti z mestnimi deli.

Upamo, da bo pekovaška orga-
nizacija tudi veliko pripomogla
v povzdigo celega gibanja.

Upamo, da bo pekovaška orga-
nizacija tudi veliko pripomogla
v povzdigo celega gibanja.

Upamo, da bo pekovaška orga-
nizacija tudi veliko pripomogla
v povzdigo celega gibanja.

Upamo, da bo pekovaška orga-
nizacija tudi veliko pripomogla
v povzdigo celega gibanja.

SPREMEMBA NASLOVA.

Vse denarne pošiljave in dopise
tlačite se lista Proletarca, je v bo-
doče nasloviti na sledeči naslov:

Proletarec, 4006 W. 31st Str., Chicago, Ill.

ADVERTISEMENT

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 18. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: FRAN PAVLOVIČ, box 705, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 3, box 913, West Newton, Pa.
Tajnik: ALOJZIJ BAVDEK, box 187, Conemaugh, Pa.
Pomoćni tajnik: IVAN PROSTOR, box 120, Export, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6108 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 3536 E. 80 St., Cleveland, Ohio.

ZAUPNIK:

ANDREJ VIDRIH, box 523, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

VILJAM SITTER, 1. nadzornik, Lock box 57, Conemaugh, Pa.
FRAN TOMAZIČ, 2. nadzornik, Gary, Ind., Tolleston, Sta., box 73.
NIKOLAJ POVŠE, 3. nadz., 1 Craib st., Numrey Hill, N. S. Pittsburg, Pa.

POROTNIKI:

IVAN GORSEK, 1. porotnik, West Mineral, Kansas, box 211.
JAKOB KOČJAN, 2. porotnik, 409 Ohio Street, Johnstown, Pa.
ALOJZIJ KARLINGER, 3. porotnik, Girard, Kansas, R. F. D. 4. box 86.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Uradno glasilo: PROLETAREC.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise in denar, naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošilja glasom pravil, edino potom Poštah; Expressih; ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA S. D. P. Z.

Premembe pri krajevnikih društvi.

Pristopili člani-ce k društvu.

"Boritelj" št. 1—Fink Marija, c. št. 4313. v prvi oddelek. Bajda Anton, c. št. 3999. v drugi oddelek.

"Pomoćnik" št. 2—Vrhovec Franc, c. št. 4301. Omerzu Anton, c. št. 4302. oba v prvi oddelek.

"Zaveznik" št. 3—Keržić Anton, c. št. 4173. v prvi oddelek.

"Avstrija" št. 5—Cinzar Anton, c. št. 4249. v prvi oddelek.

"Zvesti Bratje" št. 6—Orel Avgust, c. št. 4320. v prvi oddelek.

"Jedinstvo" št. 7—Fatur Ivan, c. št. 4306. v prvi oddelek. Regina Angela, c. št. 4304. v otri oddelek.

"Zavedni Stajere" št. 9—Horvat 4372. oba v prvi odd.

Izidor, c. št. 4360. Šmir Ignacij, c. št. 4372. oba v prvi odd.

"Zarja Svobode" št. 11—Doler Marija, c. št. 4336. Strle Marija, c. št. 4307. oba v otri oddelek.

"Danica" št. 12—Nowedomski Michael, c. št. 4223. v drugi oddelek.

"Moj Dom" št. 14—Ramsušek Matija, c. št. 4361. Juršić Ivan, c. št. 4362. Povhe Marija, c. št. 4363. Brulc Alojzij, c. št. 4364. vsi v prvi oddelek.

"Zvon" št. 15—Trobec Jakob, c. št. 4341. v prvi oddelek.

"Od Boja do Zmaga" št. 22—Zonta Jozef, c. št. 4308. Bašić Jozef, c. št. 4346. oba v prvi oddelek.

"Slovenski Bratje" št. 23—Gorenc Franc, c. št. 4281. Pirce Anton, c. št. 4366. Jerić Franc, c. št. 4367. Govekar Ludovik, c. št. 4368. Kreser Anton, c. št. 4369. vsi v prvi oddelek. Udevec Ivan, c. št. 4279. v drugi oddelek.

"Delavec" št. 25—Bergant Michael, c. št. 4342. v prvi oddelek.

"Mirosljub" št. 27—Kralj Anton, c. št. 4322. Krne Ivan, c. št. 4323. oba v prvi oddelek.

"Jutrzanja Zarja" št. 29—Razbuck Leopold, c. št. 4347. Slapnik Anton, c. št. 4348. oba v prvi oddelek.

"Planinski Raj" št. 35—Bohla Marija, c. št. 4318. Kodelja Marija, c. št. 4340. oba v prvi oddelek.

"Zdržitelj" št. 26—Bežan Katarina, c. št. 4343. v prvi oddelek. Bežeg Martin, c. št. 4344. Bežeg Josip, c. št. 4345. Šavor Jurij, c. št. 4354. Šavor Ivan, c. št. 4355. v otri oddelek.

"Ljubljana" št. 37—Arko Alojzij, c. št. 4351. Šrebotnjak Anton, c. št. 4352. oba v prvi oddelek.

"Dobri Bratje" št. 38—Rozina Feliks, c. št. 4303. v prvi oddelek.

"Mladi Slovenec" št. 40—Karlovšek Ivan, c. št. 4297. Karlovšek Franc, c. št. 4298. Klopčič Alojzij, c. št. 2499. Zahraštak Anton, c. št. 4300. vsi v prvi oddelek. Jurman Andrej, c. št. 4296. v drugi oddelek.

"Clevelandske Slovenke" št. 49—Glivar Ana, c. št. 4309. v prvi oddelek. "Proletarec" št. 50—Uš Franc, c. št. 4359. v prvi oddelek.

"Delavec" št. 51—Repč Franc, c. št. 4356. v prvi oddelek.

"Skala" št. 56—Zemida Jozef, c. št. 4286. Romšak Jozef, c. št. 4287. Razgoršek Franc, c. št. 4288. Tome Ivan, c. št. 4289. Pezdire Nikolaj, c. št. 4290. vsi v prvi oddelek. Jaklič Matija, c. št. 4292. v drugi oddelek.

"Slovenski Fantje" št. 59—Ogrizek Anton, c. št. 4314. Šuligaj Franc, c. št. 4315. Šare Filip, c. št. 4316. Plahuta Michael, c. št. 4317. vsi v prvi odd.

"Moonrunski Trpin" št. 60—Dolenc Ana, c. št. 4371. v otri oddelek.

"Bratljub" št. 64—Pesek Jozef, c. št. 4334. Kračnik Ivan, c. št. 4337. Kračnik Ivan, c. št. 4338. vsi v prvi oddelek.

"Brati trdno stojmo" št. 65—Bašić Valentin, c. št. 4321. v prvi odd.

"Vsi Slovani" št. 66—Šturan Avgust, c. št. 4310. v prvi oddelek.

"Narodna Sloga" št. 67—Gamotzi

Emil, c. št. 4311. Cindrič Franc, c. št. 4312. oba v prvi oddelek.

"Zvesti Bratje" št. 70—Groščelj Anton, c. št. 4187. v prvi oddelek.

"Delavec Naprej" št. 71—Glavan Ivan, c. št. 4293. Babič Rudolf, c. št. 4292. Jerob Jozef, c. št. 4295. vsi v prvi oddelek.

"Krajski Prijatelj" št. 74—Lavrih Franc, c. št. 4294. Žurga Ivan, c. št. 4283. oba v prvi oddelek.

K novo sprejetemu društvu pristopili:

"Slovenska Osvetlica" št. 76—Menhart Franc, c. št. 4324. Senčur Alojzij, c. št. 4325. Vičič Anton, c. št. 4326. Senčur Ivan, c. št. 4327. Kastelic Franc, c. št. 4328. Kršul Vincenc, c. št. 4329. Stare Ivan, c. št. 4330. Jurjevič Jurij, c. št. 4331. Šubelj Jakob, c. št. 4332. Marinč Martin, c. št. 4333. vsi v prvi oddelek.

Prstopili člani-ce.

Anton Semčič, c. št. 1178. od dr. št. 3. k. dr. št. 6. Avber Ivan, c. št. 1443. od dr. št. 5. k. dr. št. 7. Kveder Alojzij, c. št. 2828. od dr. št. 6. k. dr. št. 41. Selič Jozef, c. št. 3628. od dr. št. 9. k. dr. št. 2. Bavdek Alojzij, c. št. 323. Bavdek Marija, c. št. 337. od dr. št. 11. k. dr. št. 1. Ojstršek Ferdinand, c. št. 159. od dr. št. 11. k. dr. št. 2. Jerić Franc, c. št. 4027. od dr. št. 11. k. dr. št. 4. Kern Ivan, c. št. 482. od dr. št. 18. k. dr. št. 26. Imlavec Stefan, c. št. 2303. Slapčič Franc, c. št. 1072. Dremšek Franc, c. št. 1898. vsi od dr. št. 21. k. dr. št. 50. Kladnik Franc, c. št. 978. od dr. št. 22. k. dr. št. 42. Žibert Alojzij, c. št. 3254. od dr. št. 23. k. dr. št. 63. Rediš Martin, c. št. 1913. od dr. št. 20. k. dr. št. 50. Hribar Alojzij, c. št. 2843. od dr. št. 41. k. dr. št. 51. Plesničar Jurij, c. št. 1802. od dr. št. 51. k. dr. št. 24. Zakrajšek Karol, c. št. 2292. Zakrajšek Marija, c. št. 2295. oba od dr. št. 54. k. dr. št. 5. Avses Franc, c. št. 4068. od dr. št. 61. k. dr. št. 51.

Suspendirani člani-ce.

"Boritelj" št. 1—Rovanšek Vid, c. št. 1210. Butara Brane, c. št. 377. Sadar Vincenc, c. št. 954. Glavan Anton, c. št. 1751. Modic Anton, c. št. 2420. Bregar Jakob, c. št. 2564.

"Avstrija" št. 5—Turk Franc, c. št. 63. Zakšek Franc, c. št. 2476.

"Zvesti Bratje" št. 6—Vidmar Jakob, c. št. 2374. Jeme Jozef, c. št. 3296.

"Jedinstvo" št. 7—Bukšek Franc, c. št. 3007.

"Planinski Raj" št. 8—Božić Ivan, c. št. 606.

"Danica" št. 12—Kobalek Anton, c. št. 1833.

"Večernica" št. 13—Vidmar Jurij, c. št. 4119.

"Moj Dom" št. 14—Tekavec Jakob, c. št. 1379. Menart Alojzij, c. št. 3884.

"Zvon" št. 18—Drašler Karol, c. št. 3429.

"Od boja do zmaga" št. 22—Ihan Ivan, c. št. 572.

"Slovenski Bratje" št. 23—Anžiček Franc, c. št. 1651. Hribar Franc, c. št. 2008. Korelec Ivan, c. št. 2155. Hribar Franc, c. št. 2772. Zidar Franc, c. št. 983. Valentič Alojzij, c. št. 1226.

"Ilirija" št. 24—Rogelj Gregor, c. št. 673.

"Delavec" št. 25—Šifer Franc, c. št. 1844.

"Mirosljub" št. 27—Kleinšek Franc, c. št. 2921. Guzelj Jakob, c. št. 1002.

"Habsburški sinovi" št. 28—Kajfeš Karol, c. št. 2384.

"Trpin" št. 30—Znidaršič Franc, c. št. 1787.

"Zdržitelj" št. 36—Balaš Mike, c. št. 3317. Hajdinjak Franc, c. št. 2503.

"Ljubljana" št. 37—Meglič Alojzij, c. št. 2381.

"Dobri Bratje" št. 38—Guna Franc, c. št. 1266. Povše Martin, c. št. 1641.

"Južni Premogar" št. 46—Štrukelj Ivan, c. št. 9837.

"Slovenski Bratje" št. 47—Debelak Ivan, c. št. 3025.

"Clevelandske Slovenke" št. 49—Godec Marija, c. št. 2672. Kastelec Ivana, c. št. 2513.

"Delavec" št. 51—Bauzon Karol, c. št. 2426.

"Planinska Vijolica" št. 53—Baraga Anton, c. št. 2246. Mauc Franc, c. št. 2252. Poje Anton, c. št. 2713. Žnidaršič Jozef, c. št. 3935.

"Rudar" št. 58—Jendrišinski Ivan, c. št. 2658.

"Moonrunski Trpin" št. 60—Knava Alojzij, c. št. 2877. Bogotaj Franc, c. št. 4094.

"Napredni Slovenci" št. 61—Tollesman Martin, c. št. 3010.

"Slovenske Sokolice" št. 62—Božić Ivana, c. št. 2804. Črne Franciška, c. št. 2803. Gajšek Roza, c. št. 3965. Lavše Franciška, c. št. 3968. Travnik Ivana, c. št. 4042. Urbas Marija, c. št. 2797.

"Adamič in Lander" št. 63—Grum Franc, c. št. 3102.

"Vsi Slovani" št. 66—Šajević Franc, c. št. 3349.

"Pod Triglavom" št. 73—Škovran Pavel, c. št. 3872. Berila Ivan, c. št. 3971.

Črtani člani-ce.

"Pomoćnik" št. 2—Kukenbergar Ivan, c. št. 53. Plantarič Franc, c. št. 61.

"Zavedni Slovenec" št. 4—Jurika Filip, c. št. 1788. Selan Jernej, c. št. 3756.

"Jedinstvo" št. 7—Tičar Franc, c. št. 2604.

"Nada" št. 20—Vargo Ivan, c. št. 3975.

"Slovenski Bratje" št. 23—Jerotina Franc, c. št. 2983.

"Ilirija" št. 24—Četi Anton, c. št. 3474.

"Delavec" št. 25—Ront Jozef, c. št. 3753. Završnik Anton, c. št. 1130. Završnik Marija, c. št. 2624.

"Trpin" št. 30—Tratnik Franc, c. št. 3380.

"Zeleni Vrt" št. 32—Grabner Lovrenc, c. št. 2401. Benedik Stefan, c. št. 965.

"Dobri Bratje" št. 37—Kajž Franc, c. št. 1285. Blečić Alojzij, c. št. 3164.

"Orel" št. 40—Zajc Franc, c. št. 3190.

"Južni Premogar" št. 46—Jokant Jakob, c. št. 1595.

"Clevelandske Slovenke" št. 49—Kastelic Franciška, c. št. 2167. Zrimšek Roza, c. št. 3497. Žiberna Alojzija, c. št. 3698. Strle Franciška, c. št. 4143.

"Planinska Vijolica" št. 53—Predanič Franc, c. št. 2249. Predanič Neža, c. št. 2256. Hren Jozef, c. št. 2253. Budič Franc, c. št. 3540. Lorber Franc, c. št. 3539.

"Slovenski Fantje" št. 59—Obič Andrej, c. št. 3299.

"Slovenske Sokolice" št. 62—Zupančič Marija, c. št. 4196. Špar Marija, c. št. 4041. Dimnik Marija, c. št. 1878. Kralje Marija, c. št. 2798. Petrilin Marija, c. št. 2890.

"Kosciusko" št. 72—Bialek Josip, c. št. 3941.

Zopet sprejeti člani-ce.

"Boritelj" št. 1—Vindiš Jurij, c. št. 2678. Vindiš Marija, c. št. 2679. Glavič Ivan, c. št. 3924.

"Planinski Raj" št. 8—Benedikt Martin, c. št. 1614. Tratnik Franc, c. št. 2205.

"Zarja Svobode" št. 11—Semnan Josip, c. št. 1869.

"Večernica" št. 13—Funič Tomaž, c. št. 1834.

"Moj Dom" št. 14—Relja Ivan, c. št. 955. Hren Anton, c. št. 1886. Stulec Jurij, c. št. 4081.

"Nada" št. 20—Garnović Ivan, c. št. 3645.

"Slovenski Bratje" št. 23—Ivančič Matevž, c. št. 2007. Bošnjanič Franc, c. št. 2984. Sraža Franc, c. št. 1153.

"Mirosljub" št. 27—Strniša Ivan, c. št. 1139. Strniša Neža, c. št. 2665.

"Zeleni Vrt" št. 32—Milak Michael, c. št. 3228. Šole Josip, c. št. 3310.

"Slovenska Zastava" št. 33—Lapornik Martin, c. št. 1035. Planovšek Franc, c. št. 1734. Lautar Jernej, c. št. 3820.

"Sokol" št. 39—Brozavič Peter, c. št. 6563.

"Mirni Dom" št. 45—Lončar Jozef, c. št. 2711. Ločnar Ana, c. št. 2700. Jurković Marija, c. št. 2710. Šuštaršič Franc, c. št. 1578. Šuštaršič Jakob, c. št. 1579.

"Clevelandske Slovenke" št. 49—Plut Helena, c. št. 3211. Prčun Franciška, c. št. 2857. Jernejčič Marija, c. št. 2434. Hribar Marija, c. št. 9278. Vreček Alojzija, c. št. 2080. Simončič Jozefa, c. št. 2079.

"Proletarec" št. 50—Češlesnik Avgust, c. št. 2127. Martin Kotzen, c. št. 3668. Kokalj Anton, c. št. 3114.

"Delavec" št. 51—Rožane Jernej, c. št. 2143.

"Karol Učekar" št. 54—Farlan Franc, c. št. 2299.

"Skala" št. 56—Rihtršič Matija, c. št. 3684.

"Moonrunski Trpin" št. 60—Petrnel Franc, c. št. 1716.

"Slovenske Sokolice" št. 62—Bačnik Marija, c. št. 3115. Cerar Ana, c. št. 3907. Šitine Ana, c. št. 3967. Prašnikar Marija, c. št. 3016. Okoren Franciška, c. št. 3908.

"Balkan" št. 69—Beve Jozef, c. št. 932.

"Kosciusko" št. 72—Flantenjak Ivan, c. št. 3562.

"Pod Triglavom" št. 73—Frank Jakob, c. št. 408. Frank Julijana, c. št. 2062. Frank Henrik, c. št. 2840. Frank Hedvika, c. št. 2939. Janković Ivan, c. št. 1749.

Odstopili člani-ce.

"Sokol" št. 21—Gabrijan Margareta, c. št. 2347.

"Jutrzanja Zarja" št. 29—Premro Anton, c. št. 833.

"Triglav" št. 44—Slavc Ivan, c. št. 3560.

Izid volitve pomoćnega odbora.

Za v izvolitve pomoćnega odbora je poslalo 57 društev glasovnice, iz med teh je 16 ne prav voljenih, toraj ne veljavnih, 41 glasovnic pr izpolnjenih ozir. veljavnih. Naj pravilneje je volilo društvo. "Zavedni Slovenec" št. 4.

Od društva št. 1. je izvoljen Jozef Dremelj, z 30 glasovi, proti 11.

Od dr. št. 2. je izvoljen Gašnik Ivan, z 21 proti 20 glasovi.

Od dr. št. 3. je izvoljen Zaman Franc, z 25. proti 16 glasovi.

Od dr. št. 9. je izvoljen Klinar Martin, z 30. proti 11. glasovi.

Od dr. št. 36. je izvoljen Jakob Rupert, z 31. proti 10. glasovi.

Od dr. št. 45. je izvoljen Gabrenja Matija, z 21. proti 20. glasovi.

Glasovnice došle v glavni urad po 15. oktobru se nebedejo več upoštevale, ker se vrši seja glavnega in pomoćnega odbora dne 16. oktobra 1913. zvečer.

Pravila so poslana na vsa društva iz tiskarne, ako katero društvo ni dobilo pravil naj se obrne za pojašnilo na odposiljatelja pravil, Ivan Kaker, 207 Hanover Street, Milwaukee, Wis.

S sbratskim pozdravom

Alojzij Bavdek,

glavni tajnik S. D. P. Z.

Seja gl. odbora S. D. P. Zveze, dne 16. okt. 1913.

Otvoritev seje ob 7 uri 30 min. zvečer.

Navzoči se sledeči odborniki: Fr. Pavlovič, Al. Bavdek, Wil. Siter, And. Vidrih in Jac. Kocjan.

Tragikomedija.

(No copyright. "A. S." lahko ponatisane.)

ANDREJ KRJAVELJ (majhen človeček s kocinasto bradico in s kufrašnim nosom sedi v pisarni svoje palače in opazuje vrabce, ki frčajo mimo okna. Ko se tega naveliča, obrne zaspani pogled na steno, kjer visi ogromna slika nemškega cesarja Klovna II. Zadovoljno se mu raztegnejo usta v nasmeh in misel poleti preko Atlantika v Berlin, kjer sta s Klovnom gorko rokovala, lumpala in vozila črnega mačka...)

KRANJSKI JANEZ (nizka postavica svetlih, mačjih oči, kahlastega nosu, svinjskega vratu, dolgih prstov na rokah in v črni halji pokuka skozi vrata. Ko zagleda Krjavlja, kateri še vedno strmi v svedrate brke cesarja Klovna II., se ojunaja in stopica bližje.) Gospod Krjavelj, klanjam se do tal!

KRJAVELJ: (se obrne, vrže noge poez): Na zdravje! Lepo vreme, ej! (Natakne si "špegle" in radovedno opazuje Janeza). Vseidite.

JANEZ (se vsede in v zadregi vrti klobuk): Vreme je lepo.

KRJAVELJ: Prosim, odkod pa ste Vi?

JANEZ (začuden): Jaz — jaz sem iz Žoleta, soj me poznate. Bil sem že dvakrat Vaš gost. Moje ime je Kranjski Janez alias Janez Smrčević de Afinja alias Polanski Čič. (Vzame tobakiro.) Ali boste možnoli enega?

KRJAVELJ (molze kocine na bradi): Ja — ja — je že res! Vi ste Janez. Vi ste tisti... Vas že poznam... (Vzame šnof). Well, kako ga še kaj eukate? Kako gre business?

JANEZ (gladi tobakiro): Hvala, gospod Krjavelj! Biznis gre kakor po loju. Cukam ga, kakor se že med nami euka. Drugo je vse po starem.

KRJAVELJ (neusmiljeno kihne): Tako je prav, tako je prav! Ali — kaj sem že hotel reči — preljudi moj Janez — eee — kaj te je pravzaprav pa zopet prineslo k meni?

JANEZ (se nervozno praska za ušesi): Ili — gospod Krjavelj — ili — kakor veste, jaz — jaz sem Vaš star prijatelj. In kar sem, to ostanem. (Vstane, se razkorači in položi desnico na srce.) Hrust se omaje in hrib, a moja zvestoba do Vas, gospod Krjavelj, se ne gane...

KRJEVELJ (zadovoljno kima): To je lepo, to je lepo od tebe, Janez. O, ko bi le imeli mi Krjavlj več takih Janezov! Potem bi že šlo... Ali je vrag — hm! — kaj sem že hotel reči? A ja — zdi se mi, Janez, da imaš zopet nekaj na sreči! Le izkašljaj se! Zadnjič si me prosil za orgle in jaz sem ti jih dal. Lepe, čedne orgle sem ti dal kot honorar za tvoje delo! Pravzaprav — če se ne motim — dal sem ti že dvoje orglice. Ali ni mi žal! Priznam namreč, da si že veliko dobrega naredil zame in za moje prijatelje. Imenitno si delal, Janez. Seveda — eee — zdaj ne rabiš orgel, ker imaš že dvoje; mogoče ti postrežem z bobnom ali z "vergleem" ali z uro, ki kuka — ali z fidano marelo — ali morda s "fouglerjem" za sv. duha, ali kar je že.

JANEZ (ganjen, obriše solze): Lepo se jim zahvalim, gospod Krjavelj, ampak če bi bila njihova dobra volja, jaz bi še orgle —

KRJAVELJ (strese kocine): Glej ga Janeza! Saj imaš že dvoje; ali misliš še na kak drugi business?

JANEZ (boječe): Res je, da so mi oni, gospod Krjavelj, že dali dvoje orgle — ali jaz jih nimam več... Ali izvolijo še enega pošnufati? (Ponudi tobakiro).

KRJAVELJ (jezno smrne): Nimaš jih več? O ti copata oguljena! Kam si pa djal orgle, Janez? Ali si jih zaorglal in zaenkal?

KRJAVELJ (pomirjeno): No, naj bo. Ker si že tak berač, pa imej še ene orgle. Ali da boš znal, Janez — jaz hočem, da tudi te orgle plašaš kakor se glasi pogodba! Ali znaš še lagati po stari navadi?

JANEZ (navdušeno): Jaz — lagati! Naj bodo prepričani, gospod Krjavelj, da v tej stroki sem zadnje čase napredoval 90 procentov. Ne verjamem, da bi znala satanova stara mati — ti sta, ki ima samo en zob — tako imenitno lagati, kakor znam jaz! Brez pardona, gospod Krjavelj, doktor Cook je v primeri z menoj navadna — figa, ki se pomiče po cesti... Ali to zadostuje?

KRJAVELJ (ga veselo potaplja po rami): To zadostuje! Zadovoljen sem, če tako lažeš naprej, kakor si prišel za prve orgle... Le laži! Zlasti mi do gre laži o socializmu — ta vražji spak! (Jezno sune z nogo podnožni stolček).

JANEZ (dvigne desnico, kakor da bi prisegal): Gospodine Krjavelj, prisegam jim pri peterih glavah sv. Andreja in pri sedemdesedemdesetih nogah sv. Ane, da o socializmu lažem tako, da se kar — ne samo kadi — temveč tudi bliska! Ako jaz s svojimi krasnimi lažmi ne raztrgam socializma na solčni prah — potem nisem Janez in vaše orgle naj nikdar ne orglajo... Dol s socializmom v zadnji kot peklenške kleti!

KRJAVELJ (še bolj veselo): Tako je prav, tako je prav, preljudi moj Janez! Saj veš, kako je. Ako socialisti pridejo na krmilo, potem ne bo več orgel. Zato jih je treba držati nazaj, da ne zaidejo predaleč med nevedne delavce. In ker vidim, da ti Janez dobro vršiš to nalogo, da znaš dobro lagati meni in sebi v korist, dam ti, kar si želiš. Vzemi orgle, Janez, naloži si jih na pleča in pojdi! Pojdi Janez domov med svoje "bravce" in orglaj jim pesem — laži in hinavščine! Pojdi Janez, zvesti hlapec svojega gospodarja! Pojdi in glej, da izvršiš, kar ti je naloženo. Adieu!

JANEZ (naloži orgle na pleča in se počasi krivi proti domu kakor Martin, ki je nesel jajca v Zagreb).

VRABCI frčajo mimo okna in čivkajo, da leti skozi ušesa: O ti Krjavelj, Krjavelj, bedasti Krjavelj! — Ko bi ti vedel, kako te je Janez nafarijal, nafarijal, grdo nafarijal! — Za orgle te je spet potegnil, potegnil! — Ko bi ti Krjavelj vedel, kako slabo, slabo, o slabo laže Janez — tako slabo, da še ni ubil niti enega socialista. — O ti Krjavelj, Krjavelj, Krjavelj krjavljasti, Janez tako laže, da se vse kadi — a pri tem pa nove socialiste rodi! — Za orgle te je spet potegnil, potegnil! Čiu, čiu, čiu! Ha-ha-ha!

Skisana hrana.

Jako neljubo je človeku, kadar se mu riga. To pomenja, da se je hrana skisala v želodcu, katero pa mi morali hitro ali kar najhitreje mogoče spraviti iz želodca, da preprečimo hudo bolezen. Najboljše zdravilo v takih slučajih je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, slavno znano zdravilo za želodčne bolezni, kakor tudi za bolezni v čreвах. Pri vseh takih boleznih je najbolj važno, da se telo izčisti, ne da bi se isto oslabilo. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino bo vedno popolnoma izčistilo telo in ga ob enem ojačilo. Isto je jako dobro proti zgubi apetita, slabost, zaprtje, nervoznost, za bolezni, izvirajoče iz slabe krvi, za slabo barvo in razne druge ženske bolezni. V lekarnah Jos. Triner, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Za hitro odpravo bolečin v mišicah in členih, ni boljšega na svetu kot je Trinerjev Liniment. Vaš lekarnar ga bo za Vas naročil. Vprašajte ga. (Advertisement.)

POZOR ROJAKI!

Ako želite sebi in svoji družini boljše življenje in brezskrbno bodočnost, ne ukvarjajte se po zaduhlih tovarnah in nevarnih rudokopih dokler Vaše zdravje še ni popolnoma pokvarjeno. Pridite v zdravo in prosto naravo in kupite si kos dobre in rodovitne zemlje katera rodi vse iste pridelke kod v starem kraju in kjer se Vaše delo stotero isplača.

Vabilo na zabavni večer
Slov. Izob. Dr. "Vihar"

katerega priredi

1. NOVEMBRA 1913

V lastnem domu Dunio, Pa., ob 7 uri zvečer.

PROGRAM:

"Mutast muzikant" enodejanska burka

OSEBE:

Tomaž Lešnik g. Ivan Petercel
Mara, njegova žena g. U. Milavec
Katica, hešina ga. Mary Heršič
Toni Lisica g. Fr. Bavdek
Peter Ozebek g. V. Pivk

PO IGRI SLEDI PLES TER PROSTA ZABAVA.

Cenjeno občinstvo iz okolice se uljudno vabi na ta zabavni večer.
VSTOP \$1.00. PIVO PROSTO. DAME so vstopnine proste.
Za postrežbo skrbí ODBOR.

It doesn't pay to neglect
your Health

Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov!

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER

poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite.
Imajte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice.
Čuvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.
Dr. Richterjevo Congo Filine elajkajo. (25c. ali 50c.)

10 Cigarettes

Kadite izvrstne

NEBO
CORK TIP
CIGARETTES

Brez primere
najboljši

5 Cents

KADAR potrebujete društvene potreščine kot zastave, kape, regalice, uniforme, pečate in vse drugo obrnite se na svojega rojaka

F. KERŽE CO.,
2711 South Millard Avenue.
CHICAGO, ILL.

Cenike prejmete zastonj. Vse delo garantirano.

FOTOGRAFIJE

najfinejšega dela, najsibo ženitovanjske, društvene ali družinske, vedno dobro in okusno izdeluje

IVAN VČELIK, prvi hrvatski fotografist
1634 Blue Island Ave., med 18. in 16. ul., Chicago.
Z vsakim tucatom slik damo krasno darilo. Telefon: Canal 2599.

Vprašanje je, kam se obrniti in kje kupiti, kajti zemljiških agentov je veliko in vsak svoje hvali. Veliko hvali in upitja navadno ni veliko prida, radi tega ne tratite denarja in časa po takih krajih. Pridite naravnost v zdrav prijazen kraj Wausaukee, Wisconsin kjer se vam nudijo vse ugodnosti ki jih potrebujete kod po velikih mestih, kjer je dobra in rodovitna zemlja zdrava in čista voda, vedno dovolj vode, zdrav in ugodno podnebje ter klima. Vedno dober trg in izvrstna železniška zveza glavne proge z vsemi večjimi mesti.

Tukaj ni treba zemlje in kraja hvaliti, kor ista se sama hvali in se lahko sami na lastne oči pri farmerjih in rojakih o vsem tem prepričate. Cene zemlji so nizke, kupni pogoji prav lahki, vožnje otroške se vam v slučaju nakupa vrnejo, potreba je solidna in po-

štena o kateri se je v zadnjih par mesecih pad 80 rojakov pričelo ki so tukaj svet kupili, kar vam je lahko jasen dokaz da je to resnica in da imamo tukaj to kar iščete in potrebujete. Pridite toraj naravnost v Wausaukee, Wis. kjer se vedno lahko kupite dobro in rodovitno zemljo v središču nove in jako hitro se razvijajoče slovenske farmerske naselbine. Ko dospete sem, pridite naravnost v moj urad, ki se nahaja nasproti železniške postaje in prepričani smete biti, da Vas bodem dobro in pošteno postregel ter da bode z vsem popolnoma zadovoljni kakor so vsi rojaki ki so se zaupno do mene obrnili. Ako želite kake nadaljnj na pojasnila pišite mi naravnost na sledeči naslov.

A. Mantel,
L. Box 221.
(Advertisement)

POTOVANJE V STARO DOMOVINO POTOM

Kasparjeve Državne Banke
je najceneje in najbolj sigurno.

Naša parobrodna poslovnica je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanake črte (linije). Sifkarte prodajamo po kompanijskih cenah.

POŠILJAMO DENAR V VSE DELE SVETA. CENEJE KOT POŠTA
Kaspar Državna Banka kupuje in prodaja in zamenjuje denar vseh držav sveta. — Pri Kasparjevi Državni Banki se izplača za K5 \$1, brez odbitka. — Največja Slovanska Banka v Ameriki. — Daje 3% obresti. — Slovenci postreženi v slovenskem jeziku. — Banka ima \$5,218,221.65 premoženja.

KASPAR DRŽAVNA BANKA, 1900 Blue Island Ave., CHICAGO, ILLINOIS

CLEVELANDČANI POZOR!

Belaj & Močnik
6205 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

KROJAČA IN TRGOVCA, priporočava svojo moderno trgovino z vsako-vrstno moško opravo.

Izdelujeva obleke po najnovejši modl.

Ameriška Državna Banka
1825-1827 Blue Island Avenue
vogal Loomis ulice
Chicago.

VLOŽENA GLAVNICA \$1,900,000.00

JAN KAREL, PREDSEDNIK. J. F. ŠTEPINA, SLUGAJNIK.

Naše podjetje je pod nadzorstvom "Clearing House" čikaških bank, torej je denar popolnoma sigurno naložen. Ta banka prevzema tudi ulege poštne hranilnice Zdr. držav. Zvršuje tudi denarni promet S. N. P. J. Uradne ure od 8:30 popoldne do 5:30 popoldne; v soboto je banka odprta do 9 ure zvečer; v nedeljo od 9 ure popoldne do 12 ure popoldne. Denar vložen v našo banko nosi tri procenta. Bodite uverjeni, da je pri nas denar naložen varno in dobičkanoma.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna
2146-50 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni.

Restavracija in kavarna
"Jugoslavija".
1134 — W. 18 Str., CHICAGO, ILL.
— Domača kuhinja. Odprto po dnevi in ponoči. Unijake cigare! —
E. RICHTER, lastnik.

Edini slovenski pogrebni
MARTIN BARETINČIČ
324 BROAD STREET TEL. 1475 JOHNSTOWN, PA.

Conemaugh Deposit Bank
54 MAIN STR. CONEMAUGH, PA.
Vložena glavnica \$50,000.00.
Na hranilne ulege plačamo 4% obresti.
CYRUS W. DAVIS, predsednik. W. E. WISSINGER, blagajnik.

Pozor slovenski gostilničarji!

Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna v Ameriki, ki importira žganje naravnost iz Kranjskega. Poskusi en zaboj 12 steklenic, od vsakega 3 steklenice brinjeve, slivove, tropinjeve in grenko vino. Zagotovim vam, da boste zadovoljni. Dokaz je, da v osmih letih nisem nobenega odjemalca izgubil na tej pišali.

Prodajem nekoliko ceneje kot katera druga trdka, ker ne plačujem dražih agentov. Prodajem samo na debelo. A. HORVAT, 600 N. Chicago, St., Joliet, Ill.